

Utrikesutskottets betänkande

1987/88:8

om fisket i zonen öster om Gotland

UU
1987/88:8

Motionen

I motion 1986/87:U527 av Karl-Anders Petersson (c) hemställs att riksdagen hos regeringen begär snabba åtgärder för att utröna möjligheterna att förhindra rovfisket i "vita zonen" öster om Gotland och begränsa skadeverkingarna av det omfattande fiske som skett de senaste åren i området i fråga.

Det anförs i motionstexten att ett omfattande rovfiske, huvudsakligen efter torsk, bedrivs av ett flertal länder i det vattenområde öster om Gotland varom överenskommelse hittills inte har kunnat nås i gränsförhandlingarna mellan Sverige och Sovjetunionen. Utöver svenska och sovjetiska fiskare bedriver även många fiskare från Danmark, Finland, Tyskland, Holland och Färöarna fiske i den "vita zonen", eftersom den är internationellt vatten. I syfte att minska uttaget av fisk i den vita zonen föreslår motionären att det omtvistade området förvandlas till en "grå zon" inom vilken endast Sverige och Sovjetunionen får fiska.

Bakgrund

Uppkomsten av gränsdragningsproblemet har beskrivits utförligt i utskottets betänkande UU 1985/86:10. I kraft av den nya havsrätten utvidgade Sverige år 1978 sin fiskezon till 200 nautiska mil utanför kusten. I Östersjön är det av uppenbara skäl inte möjligt för varje strandstat att utvidga sina fiskezoner till 200 sjömil. En avgränsning av zonerna måste därför ske i förhandlingar mellan länderna. Sverige har slutfört sådana avgränsningsförhandlingar med Danmark och Tyska demokratiska republiken samt i huvudsak med Finland. Gentemot Sovjetunionen och Polen har emellertid hittills ingen slutlig avgränsning av fiskezonerna kunnat ske.

Mellan Sverige och Sovjetunionen råder oenighet om avgränsningen av ett 13 500 km² stort område öster om Gotland. Sverige hävdar, med stöd av gällande folkrätt, att gränsen bör fastställas till en mittlinje mellan Gotlands östra kust och sovjetiska kusten. Den sovjetiska förhandlingspositionen är att mittlinjen bör ligga mellan den sovjetiska kusten och det svenska fastlandets kustlinje, vilket skulle betyda att inget avseende fästs vid Gotland.

Mellan Sverige och Sovjetunionen har hittills genomförts sex förhandlingsomgångar, den senaste i januari 1987. Mellan de formella förhandlingsomgångarna har ett flertal sonderande samtal i gränsfrågan förts. I väntan på att

en förhandlingsuppgörelse kommer till stånd ingår det omstridda området (den vita zonen) varken i svensk eller sovjetisk fiskezon, vilket innebär att alla stater har rätt att fiska där.

UU 1987/88:8

Mellan Östersjöns strandstater finns en överenskommelse som syftar till att begränsa uttaget av fisk ur Östersjön (1973 års Gdansk-konvention). Inom dess ram har begränsningsavtal ingått för bl.a. sill och skarpsill, under det att parterna hittills inte lyckats uppnå motsvarande begränsningar för lax och torsk. Därtill kommer att Gdansk-konventionen ännu inte har kunnat tillämpas på de delar av Östersjön som är internationellt vatten, dvs. den vita zonen.

Utskottet

I motionen uttrycks oro för att ett omfattande internationellt fiske i det oreglerade området skall bidra till en utarmning av Östersjöns fiskbestånd. För att komma till rätta härmed föreslår motionären att endast svenska och sovjetiska fiskefartyg skall ges rättighet att fiska i den vita zonen i väntan på en slutlig uppdelning av den. I motionen övervägs också ett längre gående förslag, nämligen att zonen helt skulle fredas från fiske. En sådan lösning befinner emellertid av motionären själv ha nackdelen att kunna innebära stora avbräck för den svenska fiskerinäringen.

Utskottet anser det självfallet angeläget att en uppgörelse kommer till stånd som bl.a. innebär en reglering av fisket i den vita zonen. Vägande invändningar kan emellertid enligt utskottets mening riktas mot en ordning enligt vilken det omstridda området skulle ställas under någon form av gemensam förvaltning av de två parterna.

I det skede överläggningarna mellan Sverige och Sovjetunionen nu befinner sig saknas anledning att överväga tillfälliga lösningar av det slag motionären föreslår.

Motionen U527 avstyrks med hänvisning till det anförda.

Hemställan

Utskottet hemställer

att riksdagen avslår motion 1986/87:U527.

Stockholm den 12 november 1987

På utrikesutskottets vägnar

Stig Alemyr

Närvarande: Stig Alemyr (s), Gunnel Jonäng (c), Sture Ericson (s), Margaretha af Ugglas (m), Maj-Lis Lööw (s), Bengt Silfverstrand (s), Karl-Erik Svartberg (s), Rune Ångström (fp), Anita Bråkenhielm (m), Nils T Svensson (s), Britta Hammarbacken (c), Maj Britt Theorin (s), Mona Saint Cyr (m), Oswald Söderqvist (vpk) och Maria Arnholm (fp).